

Република Србија
ВИШИ СУД У БЕОГРАДУ
2 Уж бр. 20/24
11.06.2024. године
ул. Савска 17а
Београд

У ИМЕ НАРОДА

ВИШИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Бојане Чогурић, председника већа, Маје Дабић и Јелене Станковић, чланова већа, са судијским помоћником Миом Марић, као записничарем, одлучујући о жалби подносиоца проглашене изборне листе Коалиције Бирамо Раковицу, коју је потписао овлашћени заступник Душан Павловић из ..., ул. ..., изјављеној дана 10.06.2024. године у 13,12 часова, против решења Изборне комисије Градске општине Раковица 013-59/2024-II од 07.06.2024. године, у предмету заштите изборног права, у нејавној седници већа, одржаној дана 11.06.2024. године у 14,00 часова, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ жалба **КАО НЕОСНОВАНА**.

Образложење

Решењем Изборне комисије Градске општине Раковица 013-59/2024-II од 07.06.2024. године, објављеним на веб-презентацији Републичке изборне комисије дана 08.06.2024. године у 10,29 часова, одбијен је као неоснован приговор проглашене изборне листе кандидата за одборнике Скупштине Градске општине Раковица Коалиције Бирамо Раковицу – Душан Павловић (Зелено-леви фронт, Не давимо Београд, Народни покрет Србије, Демократска странка, Еколошки устанак – Ћута, Покрет слободних грађана, Ново лице Србије), поднет на утврђивање резултата гласања на бирачком месту број 68 у ГО Раковица за избор одборника Скупштине ГО Раковица, те је одређено да се решење објављује на веб-презентацији Републичке изборне комисије.

Против наведеног решења, подносилац проглашене изборне листе Коалиције Бирамо Раковицу – Душан Павловић (Зелено-леви фронт, Не давимо Београд, Народни покрет Србије, Демократска странка, Еколошки устанак – Ћута, Покрет слободних грађана, Ново лице Србије) је дана 10.06.2024. године у 13,12 часова, овом суду изјавио жалбу, потписану од стране лица овлашћеног за заступање, Душана Павловића, из свих

законом прописаних разлога. У жалби се наводи да је на бирачком месту број 68 фалсификован потпис ..., страног посматрача испред OSCE-ODIHR-A, на записнику о посматрачима рада бирачког одбора, чија копија је достављена у прилогу поднетог приговора са записником са другог бирачког места на коме је поменути посматрач заиста и попунио записник. Даље се наводи да је противно Упутству Градске изборне комисије неправилно исправљен Записник о раду чланова бирачког одбора на тај начин што претходне бројке нису прецртане, ни написане поново, већ су преправљене цифре, као и да у предметној рубрици не постоји потпис члана бирачког одбора који би потврдио да су наведене исправке извршене. Примедбе члана бирачког одбора ..., нису унете у Записник, нити су предате са изборним материјалом, а копија примедбе је достављена прилог уз поднети приговор. Указује се и да изборни материјал није предат председнику бирачког одбора у договореном термину, већ је заменица председника бирачког одбора ... преузела изборни материјал ван заказаног термина. Председник бирачког одбора на наведеном бирачком месту, ..., је током изборног дана трпео вербалне нападе у кругу бирачког места од, У питању је особа која је претходног дана вратила изборне џакове са изборним материјалом на захтев општинске Изборне комисије, заједно са заменицом председника бирачког одбора. Реч је о особи која није члан бирачког одбора, а често је боравила у кругу од 50 метара од бирачког места, довозила гласаче и на захтев ... да се удаљи уколико није гласач или члан бирачког одбора, особа га је вређала, као што је то радила и претходног дана када је довозила џакове. Наведено је да је Изборна комисија Градске општине Раковица пропустила да утврди све релеванте чињенице и изведе доказ саслушањем чланова бирачког одбора, па је следствено наведеном погрешно примењено материјално право, чиме је повређена одредба члана 10, став 1 Закона о општем управном поступку која прописује да је орган дужан да правилно, истинито и потпуно утврди све чињенице и околности које су од значаја за законито и правилно поступање у управној ствари. Предложено је да Виши суд у Београду поништи решење Изборне комисије Градске општине Раковице бр. 013-59/2024-II од 07.06.2024. године и предмет врати изборној комисији на поновно одлучивање или да у складу са одредбама чл. 87 ст. 2 Закона о локалним изборима мериторно одлучи о приговору.

Изборна комисија Градске општине Раковица је дана 11.06.2024. године, у 10,20 часова, доставила Вишем суду у Београду одговор на жалбу, приговор жалиоца са прилозима, решење Изборне комисије Градске општине Раковица бр. 013-59/2024-II од 07.06.2024. године, жалбу од 10.06.2024. године, Записник о раду бирачког одбора на спровођењу гласања за избор одборника Скупштине Градске општине Раковица на бирачком месту број 68 од 02.06.2024. године, извештај о контроли записника о раду бирачког одбора на спровођењу гласања за избор одборника Скупштине Градске општине Раковица на бирачком месту број 68 и решење о исправљању Записника о раду бирачког одбора на спровођењу гласања за избор одборника Скупштине Градске општине Раковица на бирачком месту 68 бр. 013-49/2024-II од 03.06.2024. године.

У одговору на жалбу Изборне комисије градске општине Раковица бр. 013-63/2024-II од 11.06.2024. године указано је да су наводи жалбе без утицаја на другачију одлуку у овој правној ствари и да Изборна комисија ГО Раковица у свему остаје код разлога датих у образложењу ожалбеног решења, а нарочито да је увидом у Записник о раду бирачког одбора на спровођењу гласања за избор одборника Скупштине Градске

општине Раковица одржаних 02.06.2024. године са бирачког места број 68 у Градској општини Раковица, Изборна комисија ГО Раковица утврдила да је у Записнику у одељку I тачка 4 погрешно попуњен укупан број бирача уписаних у бирачки списак и да је уместо 1264, уписано 1265 бирача, па је на основу тога донела решење о исправљању Записника о раду бирачког одбора на спровођењу гласања за избор одборника Скупштине Градске општине Раковица и да се наведена грешка на основу члана 49 Закона о локалним изборима сматра лаком грешком. Друге чињенице од значаја за ток гласања на бирачком месту, под тачком 15: да ли су чланови бирачког одбора имали примедбе на поступак спровођења гласања на бирачком месту – заокружено је “НЕ”, није констатована нити примљена ниједна примедба од стране чланова бирачког одбора. Изборна комисија ГО Раковица је након завршетка гласања, приликом примопредаје изборног материјала, између представника бирачког одбора и Изборне комисије ГО Раковица, извршила контролу Записника о раду наведеног бирачког одбора и констатовала да није било грешке у попуњавању истог, тако да не стоје наводи из приговора да је записник неправилно исправљен и утврдила да су резултати избора које је утврдио бирачки одбор логичко-рачунски исправни. Даље се наводи да не стоје наводи из приговора да изборни материјал није предат председнику бирачког одбора у договореном термину, већ је преузет од стране заменице председника бирачког одбора ..., јер је заменик као и председник бирачког одбора овлашћен за преузимање гласачког материјала и преузет је у договореном термину. У вези навода да је фалсификован потпис ..., страног посматрача испред OSCE-ODIHR-A, указано је да Изборна комисија ГО Раковица није орган који је надлежан за утврђивање веродостојности истог. Што се тиче тврдњи да је председник БО, ..., трпео вербалне нападе у кругу бирачког места, Изборна комисија констатује да је одредбама члана 98 став 1-3 Закона о избору народних посланика (“Службени гласник РС”, бр. 14/22) предвиђено да је бирачки одбор дужан да одржава ред на бирачком месту, ако се наруши ред на бирачком месту, бирачки одбор може да прекине гласање док се ред не успостави. Радње које су описане као нарушавање реда на бирачком месту не представљају неправилност која би била од утицаја на законито спровођење гласања и утврђивање резултата гласања, нити представљају законски основ за поништавање гласања на бирачком месту број 68 у Градској општини Раковица, као и да не стоје наводе жалбе да је првостепени орган пропустио да утврди све релевантне чињенице и да је погрешно применио материјално право. Предложено је да суд одбије жалбу као неосновану.

Одлучујући о поднетој жалби, на основу овлашћења из члана 86 Закона о локалним изборима (“Службени гласник РС”, бр. 14/22) Виши суд у Београду је утврдио да је жалба благовремена, допуштена и изјављена од овлашћеног лица, па је након оцене навода жалбе, ожалбеног решења, одговора на жалбу и комплетних списа предмета ове изборне ствари нашао да жалба није основана.

Из списка предмета произлази да је жалилац дана 05.06.2024. године у 18,45 часова Изборној комисији Градске општине Раковица изјавио приговор на гласање на бирачком месту бр. 68 у градској општини Раковица због неправилности током спровођења изборног процеса. Приговор је заснован на чињеницама да је на наведеном бирачком месту фалсификован потпис ..., страног посматрача испред OSCE ODIHR-A на записнику о посматрачима рада бирачког одбора, да је неправилно исправљен

записник што је видљиво и на скенираној верзији на сајту РИК-а, претходне бројке нису прецртане па написане са стране поново, већ је дословно преправљен облик цифри, а није стављен параф поред исправке, да примедбе члана БО ..., нису унете у записник нити су предате са изборним материјалом, да изборни материјал није предат председнику БО у договореном термину, нити по прописаним правилима, већ је заменица председника ... преузела бирачки материјал ван заказаног термина, да је председник БО, ..., цео дан трпео вербалне нападе у кругу бирачког места од ..., ..., те да је то иста особа која је претходног дана вратила џакове са изборним материјалом на захтев локалне изборне комисије са заменицом председника, а која особа није била члан БО, при чему је често боравила у кругу од 50м од бирачког места, довозила гласаче и на захтев ... да се удаљи уколико није гласач или члан БО, особа га је вређала као што је то радила и претходног дана пошто је вратила џакове. Изборна комисија Градске општине Раковица је на седници одржаној дана 07.06.2024. године донела решење којим се наведени приговор одбија као неоснован, које решење је објављено на веб-презентацији Републичке изборне комисије дана 08.06.2024. године у 10,29 часова. У образложењу решења наводи се да је увидом у Записник о раду бирачког одбора на спровођењу гласања за избор одборника Скупштине Градске општине Раковица одржаних 02.06.2024. године са бирачког места број 68 у Градској општини Раковица, Изборна комисија ГО Раковица утврдила да је у Записнику у одељку I тачка 4 погрешно попуњен укупан број бирача уписаних у бирачки списак и да је уместо 1264, уписано 1265 бирача, па је на основу тога донела решење о исправљању Записника о раду бирачког одбора на спровођењу гласања за избор одборника Скупштине Градске општине Раковица и да се наведена грешка на основу члана 49 Закона о локалним изборима сматра лаком грешком. Друге чињенице од значаја за ток гласања на бирачком месту, под тачком 15: да ли су чланови бирачког одбора имали примедбе на поступак спровођења гласања на бирачком месту – заокружено је “НЕ”, није констатована нити примљена ниједна примедба од стране чланова бирачког одбора. Изборна комисија ГО Раковица је након завршетка гласања, приликом примопредаје изборног материјала, између представника бирачког одбора и Изборне комисије ГО Раковица, извршила контролу Записника о раду наведеног бирачког одбора и констатовала да није било грешке у попуњавању истог, тако да не стоје наводи из приговора да је записник неправилно исправљен и утврдила да су резултати избора које је утврдио бирачки одбор логичко-рачунски исправни. Даље се наводи да не стоје наводи из приговора да изборни материјал није предат председнику бирачког одбора у договореном термину, већ је преузет од стране заменице председника бирачког одбора ..., јер је заменик као и председник бирачког одбора овлашћен за преузимање гласачког материјала и преузет је у договореном термину. У вези навода да је фалсификован потпис ..., страног посматрача испред OSCE-ODIHR-A, указано је да Изборна комисија ГО Раковица није орган који је надлежан за утврђивање веродостојности истог. Што се тиче тврдњи да је председник БО, ..., трпео вербалне нападе у кругу бирачког места, Изборна комисија констатује да је одредбама члана 98 став 1-3 Закона о избору народних посланика (“Службени гласник РС”, бр. 14/22) предвиђено да је бирачки одбор дужан да одржава ред на бирачком месту, ако се наруши ред на бирачком месту, бирачки одбор може да прекине гласање док се ред не успостави. Радње које су описане као нарушавање реда на бирачком месту не представљају неправилност која би била од утицаја на законито спровођење гласања и утврђивање резултата гласања, нити представљају законски основ за поништавање

гласања на бирачком месту број 68 у Градској општини Раковица, као и да не стоје наводе жалбе да је првостепени орган пропустио да утврди све релевантне чињенице и да је погрешно применио материјално право.

Увидом у Записник о раду бирачког одбора на спровођењу гласања за избор одборника Скупштине градске општине Раковица на бирачком месту број 68, Градске општине Раковица, утврђено је да је под редним бројем I под тачком 4 насловљеном “Број бирача који су уписани у извод из бирачког списка (укључујући и евентуални списак накнадних промена у бирачком списку)” уписан број 1265, да је под редним бројем II под насловом “Ток гласања” у рубрици под бројем 8. констатовано да на наведеном бирачком месту није било прекида гласања, док су рубрике 8.1. (ако је било прекида гласања на бирачком месту, колико је трајао прекид гласања) и 8.2. (разлог прекида гласања) прецртане. Потом, утврђено је да је у одељку под редним бројем IV насловљеним “Друге чињенице од значаја за ток гласања на бирачком месту”, у рубрици 15. на питање: “Да ли су чланови бирачког одбора имали примедбе на поступак спровођења гласања на бирачком месту?” одговорено са “НЕ”.

Увидом у Решење о исправљању Записника о раду бирачког одбора на спровођењу гласања за избор одборника Скупштине градске општине Раковица на бирачком месту 68 бр. 013-49/2024-II од 03.06.2024. године утврђено је да је наведени записник исправљен тако што се у тачки 4 записника број 1265 замењује бројем 1264. У образложењу наведеног решења је констатовано да се ради о очигледној омашки у попуњавању записника (лака грешка).

Одредбом члана 8 став 1 Закона о локалним изборима (“Сл. гласник РС”, бр. 14/2022 и 35/2024) прописано је да се одредбе закона којим се уређује избор народних посланика сходно примењују и на локалне изборе у питањима која овим законом нису посебно уређена.

Одредбом члана 55 став 1 Закона о локалним изборима прописано је да Изборна комисија по службеној дужности доноси решење којим констатује да се на одређеном бирачком месту не могу утврдити резултати гласања: 1) ако гласање на том бирачком месту није одржано или ако је прекинуто, а није настављено; 2) ако не добије записник о раду бирачког одбора; 3) ако достављени записник о раду бирачког одбора нису потписала најмање три члана бирачког одбора; 4) ако постоје грубе логичко-рачунске грешке у попуњавању записника о раду бирачког одбора које се нису могле отклонити ни након увида у целокупни изборни материјал са бирачког места.

Одредбом члана 56 став 1 Закона о локалним изборима прописано је да изборна комисија по службеној дужности доноси решење којим поништава гласање на бирачком месту ако утврди: 1) да је број гласачких листића у гласачкој кутији већи од броја бирача који су изашли на изборе; 2) да је бирачки одбор омогућио да гласа лице које није уписано у извод из бирачког списка; 3) да у гласачкој кутији нема контролног листа, односно да контролни лист није попуњен или да га није потписао први бирач и бар један члан бирачког одбора; 4) да је збир броја неупотребљених гласачких листића и броја гласачких листића у гласачкој кутији већи од броја гласачких листића које је примио бирачки одбор.

Одредбом члана 98 Закона о избору народних посланика ("Сл. гласник РС", бр. 14/2022) прописано је да је бирачки одбор дужан да одржава ред на бирачком месту (став 1). Ако се наруши ред на бирачком месту, бирачки одбор може да прекине гласање док се ред не успостави (став 2). Ред на бирачком месту сматра се нарушеним нарочито онда када се на бирачком месту или непосредно испред бирачког места: 1) задржавају лица која немају права и дужности у вези са спровођењем избора; 2) неовлашћено снимају и фотографишу дешавања на бирачком месту; 3) употребом мобилног телефона и других средстава за везу неовлашћено дају обавештења о дешавањима на бирачком месту, а нарочито о томе која лица су изашла, односно нису изашла на изборе; 4) праве спискови бирача који су изашли или нису изашли на изборе ван службене евиденције у изводу из бирачког списка; 5) истичу симболи политичке странке и подносиоца проглашене изборне листе, као и други изборни пропагандни материјал (став 3).

Одредбом члана 105 Закона о избору народних посланика прописано је да бирачки одбор у записник о раду бирачког одбора уноси: број бирача који су уписани у извод из бирачког списка, број бирача који су изашли на изборе, број гласачких листића који се налазе у гласачкој кутији, број неважећих гласачких листића, број важећих гласачких листића и број гласова који је добила свака изборна листа (став 1). Записник о раду бирачког одбора садржи и друге чињенице значајне за ток и утврђивање резултата гласања на бирачком месту, укључујући податке о времену када је отворено и затворено бирачко место, о провери исправности гласачке кутије и попуњавању и потписивању контролног листа, о провери да ли је гласачка кутија све време била исправна и запечаћена и да ли је пронађен контролни лист, о евентуалном прекиду гласања и нарушавању реда на бирачком месту, као и примедбе чланова бирачког одбора (став 2). Записник о раду бирачког одбора потписују чланови бирачког одбора, односно њихови заменици (став 3).

Примењујући цитиране законске одредбе на утврђено чињенично стање, суд је закључио да је правилно Изборна комисија Градске општине Раковица поступила када је ожалбеним решењем одбила као неоснован приговор жалиоца.

Наиме, из списка предмета произлази да се примедбе на спровођење гласања на бирачком месту број 68 (Дом културе Ресник мала сала) Градске општине Раковица, огледају у томе да је фалсификован потпис ..., страног посматрача испред OSCE-ODHR-А на записнику о посматрачима рада бирачког одбора, да је неправилно исправљен Записник, што је видљиво и на скенираној верзији на сајту РИК-а, претходне бројке нису прецртане па написане са стране поново, већ је дословно преправљен облик цифри и није стављен параф поред исправке, да примедбе члана БО ... нису унете у Записник нити предате са изборним материјалом, а копија попуњеног обрасца за примедбе достављена као прилог приговора, да изборни материјал није предат председнику БО, у договореном термину нити по прописаним правилима, већ је заменица председника БО, ..., преузела бирачки материјал ван заказаног термина, као и да је председник БО, ..., цео дан трпео вербалне нападе у кругу бирачког места од стране ..., ..., који није члан БО нити гласач.

Суд је најпре оценио да су наводи који се тичу фалсификовања потписа страног посматрача ... паушални, те да је правилно Изборна комисија Градске општине Раковица закључила да није надлежна да утврђује аутентичност потписа нити овлашћена лица наведене Изборне комисије имају стручна знања која су неопходна како би се поуздано утврдила чињеница да је одређени потпис фалсификован. Осим тога, у изјављеном приговору као ни у жалби се не наводи да је поменути страни посматрач имао конкретне примедбе у вези спровођења гласања на бирачком месту број 68 ГО Раковица, које би утицала на правилност спровођења и утврђивање резултата гласања, те да је исти спречен да такве примедбе наведе у записник о посматрачима рада бирачког одбора.

Неосновани су жалбени наводи да је неправилно исправљен Записник о раду чланова бирачког одбора на тај начин што претходне бројке нису прецртане и написане поново, већ су преправљене цифре као и да не постоји потпис члана бирачког одбора који би потврдио да су наведене исправке извршене. Наведено из разлога што је увидом у Записник о раду бирачког одбора на спровођењу гласања за избор одборника Скупштине Градске општине Раковица утврђено да у том записнику није ручно извршена било каква преправка бројева, а да је записник који је приложен уз приговор и на који се позива жалилац у жалби, Записник о раду бирачког одбора на спровођењу гласања за избор одборника Скупштине града Београда, истом бирачком месту, а на ком записнику је видљиво да су извршене ручне преправке бројева.

Суд је као паушалне оценио и жалбене наводе да у Записник о раду бирачког одбора нису унете примедбе члана бирачког одбора ..., имајући у виду да је овај члан својеручно потписао Записник од 02.06.2024. године. Супротно жалбеним наводима у прилозима приговора нема копије попуњеног обрасца за примедбе, док све евентуалне накнаде примедбе нису од утицаја на оцену о правилности спровођења избора, имајући у виду да су релевантне само оне примедбе чланова бирачког одбора које су сходно члану 105, став 2 Закона о избору народних посланика, унете у записник о раду бирачког одбора.

У погледу навода који се тичу вербалних напада на председника бирачког одбора на бирачком месту број 68 Градске општине Раковица, те примедби у вези примопредаје изборног материјала, довођења гласача од стране лица које наводно није гласач нити члан бирачког одбора, суд је оценио да су овакви наводи, као паушални и уопштени, без утицаја на резултат гласања спроведеног на наведеном бирачком месту, када се има у виду да у Записнику о раду бирачког одбора нису наведене било какве примедбе, већ је у рубрици 15 наведеног записника одговорено да нема примедби на поступак спровођења гласања на бирачком месту. Овакви наводи жалиоца потенцијално би представљали ремећење реда на бирачком месту, а за отклањања истих овлашћени су и дужни чланови бирачког одбора, који су законом овлашћени и да у таквим ситуацијама гласање на бирачком месту прекину до поновног успостављања реда, сходно члану 98 Закона о избору народних посланика, што је у конкретном случају изостало, обзиром на то да из Записника о раду бирачког одбора произлази да није било прекида гласања. Осим тога, све наведено не представља разлог за поништавање гласања на бирачком месту који су предвиђени чланом 56 Закона о локалним изборима,

обзиром на то да жалилац није навео нити је пружио доказе на околност коју последицу по резултат гласања на овом бирачком месту су произвеле наводне неправилности.

Неосновани су наводи из жалбе да је првостепени орган пропустио да утврди све релеванте чињенице извођењем доказа саслушањем чланова бирачког одбора, те да је на тај начин повредио одредбу чл. 10 ст. 1 Закона о општем управном поступку, имајући у виду да је одредбом члана 8 став 2 Закона о локалним изборима, прописана сходна примена закона којим се уређује општи управни поступак на одлучивање о приговору, што у конкретном случају значи да се мора водити рачуна о природи поступака који се воде у изборној ствари, хитности доношења одлука, те потреби за егзактношћу приликом изношења чињеница и пружања доказа, нарочито када се има у виду члан 56 став 1 Закона о локалним изборима, који прецизно прописује околности које доводе до поништавања гласања на бирачком месту.

Суд је ценио и остале наводе у жалби, али је нашао да исти нису од утицаја на доношење другачије одлуке у овој изборној ствари.

Имајући у виду напред наведено, суд је на основу члана 40, став 1 и 2 Закона о управним споровима, а сходно члану 8, став 3 Закона о локалним изборима, донео одлуку као у диспозитиву пресуде.

РЕШЕНО У ВИШЕМ СУДУ У БЕОГРАДУ
Дана 11.06.2024. године у 14:00 часова, 2 Уж. 20/24

Записничар
Миа Марић с.р .

Председник већа - судија
Бојана Чогурић с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Весна Обрадовић